

ROZSUDOK

V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd odvolací v senáte zloženom z predsedu senátu Ing. JUDr. Miroslava Gavalca PhD. a členov senátu JUDr. Igora Belka a JUDr. Eleny Berthotyovej PhD., v právnej veci žalobkyne: **A. K.**, nar. X., bytom F., zast.: *JUDr. L.*, advokátom so sídlom S., proti žalovanému: **Ústredie práce, sociálnych vecí a rodiny**, so sídlom Špitálska č. 8, Bratislava, o **preskúmanie zákonnosti rozhodnutia** správneho orgánu, na odvolanie žalovaného proti rozsudku Krajského súdu v Košiciach zo dňa 10. februára 2010 č. k. 7S 82/2009-18, takto

r o z h o d o l :

Najvyšší súd Slovenskej republiky rozsudok Krajského súdu v Košiciach zo dňa 10. februára 2010 č. k. 7S 82/2009-18 **m e n í** tak, že žalobu **z a m i e t a**.

Žalobkyni právo na náhradu trov konania **n e p r i z n á v a**.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Konanie na správnom orgáne

Rozhodnutím č.: A/2009/01228 zo dňa 02.07.2009 žalovaný ako odvolací správny orgán podľa ustanovenia § 51 písm. b) zákona č. 447/2008 Z.z. o peňažných príspevkoch na kompenzáciu ťažkého zdravotného postihnutia a o zmene a doplnení niektorých zákonov

(ďalej na účely rozsudku len „zák. č. 447/2008 Z.z.“) a podľa ustanovenia § 59 ods. 1 a 2 zákona č. 71/1967 Zb. o správnom konaní (Správny poriadok) potvrdila odvolaním napadnuté rozhodnutie Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny v Spišskej Novej Vsi č. SN/2009/044221 vydané dňa 18.05.2009 vo veci odňatia a povinnosti vrátiť preukaz fyzickej osoby s ťažkým zdravotným postihnutím.

Nakoľko voči uvedenému rozhodnutiu prvostupňového orgánu žalobkyňa podala odvolanie, posudkový lekár druhostupňového správneho orgánu vypracoval lekársky posudok č. A/2009/00579 zo dňa 14.04.2009, v ktorom je miera funkčnej poruchy žalobkyne určená na výšku 40 % podľa časti XII.B.B.2.15.b.2. prílohy č. 3 zák. č. 447/2008 Z.z. Avšak ťažké zdravotné postihnutie je podľa § 2 ods. 3 zák. č. 447/2008 Z.z. vymedzené ako postihnutie s mierou funkčnej poruchy najmenej 50%, preto žalovaný nemohol považovať žalobkyňu za fyzickú osobu s ťažkým zdravotným postihnutím.

Ďalej žalovaný zdôraznil, že pôvodne, tzn. v roku 2002 posudkový lekár stanovil žalobkyňi mieru funkčnej poruchy 50% podľa časti XII. A.4.c. Prílohy č. 4 zákona č. 195/1998 Z.z. o sociálnej pomoci (ďalej na účely rozsudku len „zák. č. 195/1998 Z.z.“) Na základe uvedeného záznamu Okresný úrad v Spišskej Novej Vsi, odbor sociálnych vecí vydal žalobkyňi preukaz občana s ťažkým zdravotným postihnutím a súčasne jej priznal peňažný príspevok na kompenzáciu zvýšených výdavkov súvisiacich so zabezpečením prevádzky osobného motorového vozidla.

Nakoľko však žalobkyňa koncom roku 2008 opätovne požiadala o peňažný príspevok na kompenzáciu zvýšených výdavkov súvisiacich so zabezpečením prevádzky osobného motorového vozidla, bol prvostupňovým správnym orgánom vypracovaný záznam lekára zo dňa 19.02.2009, ktorým bola určená miera funkčnej poruchy 30% podľa časti XII.B.B.2.17.a. prílohy č. 4 k zák. č. 447/2008 Z.z. Osobitným rozhodnutím Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny v Spišskej Novej Vsi č. SN/2009/15767 zo dňa 20.02.2009 nebol požadovaný peňažný príspevok žalobkyňi priznaný. Rozhodnutím žalovanej č.: A/2009/00579 z 22.04.2009 bolo odvolanie žalobkyne proti prvostupňovému rozhodnutiu z 20.02.2009 zamietnuté a napadnuté rozhodnutie potvrdené.

Na tomto základe boli vydané rozhodnutia, ktoré sú v predmetnej veci predmetom súdneho prieskumu. Posudkový lekár v odvolacom konaní žalovanej vydal dňa 30.06.2009

stanovisko č. A/2009/01228, z ktorého vyplýva, že trvá na lekárskom posudku zo dňa 14.04.2009, a ďalej uviedol, že hodnotenie zdravotného stavu žalobkyňa v roku 2002 bolo nesprávne a miera funkčnej poruchy ani v minulosti nedosahovala 50 %.

Tu žalovaný zdôraznil záznam lekára prvostupňového správneho orgánu zo dňa 13.05.2002, ktorým bola určená miera funkčnej poruchy žalobkyne vo výške 50% pre obojstrannú koxatrózu 3. stupňa po vrodenej luxácii bedrových kĺbov, ochorenie však bolo nesprávne zaradené medzi zápalové artropie podľa časti XII.A.4.C. prílohy č. 4 zákona č. 195 č.195/1998 Z.z. o sociálnej pomoci v znení neskorších predpisov, pričom uvedené ochorenie malo byť podľa posudkového lekára správne zaradené do časti XII.B.B.2.15.b.bb. prílohy č. 4 zákona č. 195/1998 Z.z. o sociálnej pomoci (ďalej na účely rozsudku len „zák. č. 195/1998 Z.z.“), a to je v rozpätí 30% až 40%.

II.

Konanie na prvostupňovom súde

Proti tomuto rozhodnutiu žalobkyňa podala na Krajský súd v Košiciach žalobu zo dňa 24.07.2009.

Krajský súd ako súd prvého stupňa preskúmal napadnuté rozhodnutie žalovaného a zistil, že bol daný dôvod na zrušenie napadnutého rozhodnutia, a to ust. § 250j ods. 2 písm. d) O.s.p., nakoľko zistenie skutkového stavu je nedostačujúce na posúdenie veci.

Svoje rozhodnutie odôvodnil s odkazom na argumentáciu žalobkyne, že rozsudkom Krajského súdu v Košiciach sp. zn. 4Sd 113/04 zo dňa 03.11.2004 bolo konštatované, že žalobkyňa je invalidná podľa ust. § 71 ods. 1 zák. č. 461/2003 Z.z. s mierou poklesu schopnosti vykonáva zárobkovú činnosť 60 %, v zmysle kap. XV. Odd. G. pol. 43.3b prílohy č. 4 cit. zák. č. 461/2003 Z.z.

Ďalej krajský súd po citácii § 65 ods. 2 a 4 zák. č. 447/2008 Z.z. uviedol, že nie je možné podľa platnej právnej úpravy ísť v neprospech žalobkyne.

Podľa § 65 ods. 2 zák. č. 447/2008 Z.z. občan, ktorý bol podľa zákona účinného do 31. decembra 2008 občan s ťažkým zdravotným postihnutím, sa považuje po 31. decembri 2008 za fyzickú osobu s ťažkým zdravotným postihnutím podľa zákona účinného od 1. januára 2009.

Podľa § 65 ods. 4 zák. č. 447/2008 Z.z. miera funkčnej poruchy občana s ťažkým zdravotným postihnutím určená podľa zákona účinného do 31. decembra 2008 sa z dôvodu nadobudnutia účinnosti tohto zákona neprehodnocuje, ak nedôjde k takým zmenám v zdravotnom stave fyzickej osoby s ťažkým zdravotným postihnutím, ktoré majú vplyv na určenie miery funkčnej poruchy.

III.

Odvolanie žalovaného/stanoviská

Vo včas podanom odvolaní zo dňa 17.03.2010 (č. 1. 21) proti rozsudku prvostupňového súdu žalovaný vyjadril nesúhlas s aplikáciou ust. § 65 ods. 2 a 4 zák. č. 447/2008 Z.z. krajským súdom, lebo v zmysle týchto ustanovení sa postupuje v prípadoch, ak pri určitej diagnóze bol občan v zmysle zák. č. 195/1998 Z.z. o sociálnej pomoci v znení neskorších predpisov považovaný za fyzickú osobu s ťažkým zdravotným postihnutím, avšak v zmysle zák. č. 447/2008 Z.z. pri tej istej diagnóze bez zmeny zdravotného stavu takého občana už nemožno považovať za fyzickú osobu s ťažkým zdravotným postihnutím z dôvodu vykonaných zákonných zmien.

S odvolaním sa na nález posudkového lekára žalovaného žalovaný vyslovil záver, že v prípade žalobkyne však nešlo o tento prípad, nakoľko jej zdravotný stav bol nesprávne zhodnotený prvostupňovým správnym orgánom už v zmysle zák. č. 195/1998 Z.z.

K uvedenej aplikácii žalovaný ďalej uviedol, že nie je jednoznačná vzhľadom na skutočnosť, že v lekárskom posudku zo dňa 14.04.2009 ako aj vo vyjadrení k žalobe je preukázané, že uznanie za občana s ťažkým zdravotným postihnutím je v rozpore s vtedy platnými právnymi predpismi a aktuálny zdravotný stav rovnako nezodpovedá podmienkam uvedeným v prílohe č. 3 k v súčasnosti platnému zák. č. 447/2008 Z.z. Podľa druhostupňového posudkového lekára zdravotný stav menovanej v minulosti nezodpovedal

podmienkam pre uznanie za občana s ťažkým zdravotným postihnutím a taktiež nezodpovedá ani v súčasnosti.

Tiež žalovaný poukázal na nezrovnalosti v texte krajského súdu, kedy ukladá povinnosť žalovanému zistiť, či žalobkyňa spĺňa podmienky pre priznanie statusu občana s ťažkým zdravotným postihnutím, a to v súlade s ust. § 2 ods. 3 zák. č. 447/2008 Z.z. účinného do 31.12.2008. Avšak uvedený zák. č. 447/2008 Z.z. tento pojem neobsahuje a je účinný až od 01.01.2009.

Záverom žalovaný navrhol zrušiť napadnutý rozsudok krajského súdu a potvrdil pravosť rozhodnutí žalovaného ako aj pobočky žalovaného.

Z vyjadrenia žalobkyne (č. l. 26) zo dňa 20.04.2010 vyplýva, že žalovaný neuvádza žiadne nové skutočnosti, ktoré by už neboli preskúmané v prvostupňovom konaní. V rozsudku krajského súdu bolo podľa žalobkyne správne právne uzavreté, že spĺňala podmienky podľa ustanovenia § 2 ods. 3 zák. č. 447/2008 Z.z.

Z uvedených dôvodov žalobkyňa žiadala podané odvolanie zamietnuť a napadnuté rozhodnutie krajského súdu potvrdiť ako vecne správne.

IV.

Právne názory odvolacieho súdu

Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej len „Najvyšší súd“) ako odvolací súd (§ 10 ods. 2 O.s.p.) preskúmal napadnutý rozsudok v rozsahu a z dôvodov uvedených v odvolaní podľa § 212 zákona č. 99/1963 Zb. Občiansky súdny poriadok (ďalej v texte rozsudku len „O.s.p.“). Po zistení, že odvolanie bolo podané oprávnenou osobou v zákonnej lehote (§ 204 ods. 1 O.s.p.) a že ide o rozsudok, proti ktorému je podľa ustanovenia § 201 v spoj. s ust. § 250j ods. 1 O.s.p. odvolanie prípustné, vo veci v zmysle dôvodov uvedených v § 250ja ods. 2 O.s.p. nenariadil pojednávanie a po neverejnej porade senátu dospel k záveru, že odvolanie je dôvodné, pretože napadnuté rozhodnutie a postup správneho orgánu v medziach žaloby sú v súlade so zákonom, preto postupom podľa § 220 ods. 1 v spoj. s § 246c ods. 1 O.s.p. rozsudok zmenil tak, že podľa § 250j ods. 1 O.s.p. žalobu zamietol.

Žalovaný svoje odvolanie založil na nesúhlase s vyhodnotením účinkov nálezu posudkového lekára žalovaného, ktorý sa týkal posúdenia a vyhodnotenia zdravotného stavu žalobkyne v zmysle príslušného právneho predpisu. Z uvedeného vyplýva, že aj krajský súd sa zaoberal s argumentáciou žalobkyne o jej zdravotnom stave a túto ako relevantnú pre súdny prieskum vyhodnocoval, tzn. že základom právnych názorov krajského súdu, na základe ktorých vyslovil svoj zrušujúci rozsudok, bolo právne vyhodnotenie vplyvu zmenenej kvalifikácie zdravotného stavu žalobkyne na odňatie a povinnosť vrátiť preukaz fyzickej osoby s ťažkým zdravotným postihnutím. Uvedené, tzn. právne vyhodnotenie vplyvu zmenenej kvalifikácie zdravotného stavu žalobkyne, hoci sa týmto krajský súd zaoberal, však nebolo v prejednávanej veci predmetom súdneho prieskumu rozhodnutia správneho orgánu. Predmetom prieskumu bola správnosť právnej aplikácie § 16 a § 47 zák. č. 447/2008 Z.z. na zistený skutkový stav.

Podľa § 16 ods. 1 zák. č. 447/2008 Z.z. fyzickej osobe s ťažkým zdravotným postihnutím príslušný orgán vyhotoví preukaz, ak z právoplatného rozhodnutia o peňažnom príspevku na kompenzáciu alebo z právoplatného rozhodnutia o preukaze vyplýva, že ide o fyzickú osobu s ťažkým zdravotným postihnutím.

Podľa § 47 ods. 1 zák. č. 447/2008 Z.z. platí, že ak príslušný orgán zistí, že fyzická osoba sa už nepovažuje za fyzickú osobu s ťažkým zdravotným postihnutím, rozhodne o odňatí opakovaného peňažného príspevku na kompenzáciu a o zastavení jeho výplaty a o povinnosti fyzickej osoby vrátiť preukaz.

Podľa § 47 ods. 2 zák. č. 447/2008 Z.z. platí, že ak sa fyzickej osobe uvedenej v odseku 1 neposkytuje opakovaný peňažný príspevok na kompenzáciu, príslušný orgán rozhodne o odňatí preukazu a o povinnosti fyzickej osoby vrátiť preukaz.

Najvyšší súd na tomto mieste považuje za potrebné upozorniť účastníkov, že predmetom tohto konania nie je, a ani v zmysle § 245 ods. 1 O.s.p. nemôže byť prieskum rozhodnutia sociálneho orgánu, ktorým sa v pôvodnom konaní (tzn. prostredníctvom rozhodnutia č. SN/2008/2883) rozhodovalo o peňažnom príspevku na kompenzáciu zvýšených výdavkov súvisiacich so zabezpečením prevádzky osobného motorového vozidla,

pri ktorom sa ako predbežná otázka posudzovala miera funkčnej poruchy žalobkyně ako žiadateľky.

Citované osobitné rozhodnutie Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny v Spišskej Novej Vsi č. SN/2009/15767 zo dňa 20.02.2009, ktorým nebol požadovaný peňažný príspevok žalobkyni priznaný, predstavuje pre správny súd v zmysle § 245 ods. 1 prv urobené rozhodnutie, preskúmateľnosť ktorého musí správny súd testovať ako predbežnú otázku. Obdobné závery týkajúce sa prv urobeného rozhodnutia pre oblasť daňového konania vyslovil Najvyšší súd Slovenskej republiky v svojom rozsudku 4SŽ-o-KS 83/2006 z 23. augusta 2007.

V zmysle § 245 ods. 1 O.s.p. môže súd v správnom súdnictve posúdiť zákonnosť prv urobeného rozhodnutia iba vtedy, ak bolo preň prv urobené rozhodnutie (inak povedané „reťaziace rozhodnutie“) záväzné pri splnení kumulatívne danej zákonnej podmienky, že na jeho preskúmanie **nie je** zákonom určený osobitný postup. Hoci je celkom jednoznačné, že prv urobené rozhodnutie Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny v Spišskej Novej Vsi č. SN/2009/15767 zo dňa 20.02.2009 je pre rozhodnutie žalovanej záväzné (§ 47 zák. č. 447/2008 Z.z.), tak kumulatívne určená druhá podmienka splnená nebola, lebo zákonom uvedený osobitný postup v spomenutom prípade je podanie žaloby podľa Druhej hlavy Piatej časti Občianskeho súdneho poriadku.

To, že hore uvedená situácia v predmetnej veci nastala, tzn. že prv urobené rozhodnutie č. SN/2009/15767 nenadobudlo právne účinky, resp. bolo v súdnom konaní zrušené, žalobkyňa v konaní nenamietala a ani v prospech tejto situácie neprodukovala dôkazy.

Prostredníctvom § 47 ods. 1 alebo 2 zák. č. 447/2008 Z.z. uložená povinnosť sa preto nemôže, ako už bolo raz zdôraznené, bez právoplatne vysloveného preukázania stavu, že sa neposkytuje opakovaný peňažný príspevok na kompenzáciu, ani realizovať, a z uvedeného dôvodu preukaz osoby s ťažkým zdravotným postihnutím musí zdieľať právny osud príspevku na kompenzáciu, ktorý vychádza zo zdravotného stavu žiadateľa.

Pre správny súd a jeho rozhodovanie je celkom irelevantné, či žalobkyňa toto prv urobené základné rozhodnutie procesne spochybnila alebo urobila iné kroky k jeho zrušeniu, lebo vzhľadom na už spomenuté závery vyplývajúce z ust. § 245 ods. 1 O.s.p. Najvyšší súd

nemôže v tomto konaní posudzovať okrem zákonnosti napadnutého rozhodnutia žalovaného č.: A/2009/01228 zo dňa 02.07.2009 aj zákonnosť prv urobeného základného rozhodnutia, tzn. rozhodnutie Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny v Spišskej Novej Vsi č. SN/2009/15767 zo dňa 20.02.2009.

Za danej situácie preto žalobkyňa nemohla byť úspešná v súdnom prieskume, ak spochybňovala napadnuté rozhodnutie o odňatí preukazu nespokojnosťou so záverom lekárskej správy o zmene jej zdravotného stavu, ktorá spochybňuje zákonnosť skôr vydaného rozhodnutia, ale naopak vo svojich žalobných dôvodoch mala spochybňovať právoplatnosť skôr vydaného rozhodnutia, poprípade poukazovať na iné nedostatky konania podľa zák. č. 447/2008 Z.z. predchádzajúceho vydaniu napadnutého rozhodnutia.

Preto jedinou úlohou krajského súdu bolo zistiť, či žalobkyňa takto konala, a pokiaľ áno, potom s akými výsledkami. Takto však krajský súd nekonal, a preto musel Najvyšší súd Slovenskej republiky jeho rozsudok zmeniť.

Na základe zisteného skutkového stavu, uvedených právnych skutočností, po vyhodnotení námietok žalobcu ako aj s prihliadnutím na závery obsiahnuté v svojich predchádzajúcich rozhodnutiach, najmä už v citovanom rozhodnutí sp. zn. 4SŽ-o-KS 83/2006 z 23. augusta 2007, pri ktorom Najvyšší súd nezistil žiaden relevantný dôvod, aby sa od neho odchýlil (napríklad zásadná zmena právneho prostredia, zistenie odlišného skutkového stavu alebo prijatie protichodného zjednocovacieho stanoviska), rozhodol tak, ako je uvedené vo výroku rozsudku.

O práve na náhradu trov odvolacieho súdneho konania rozhodol Najvyšší súd podľa § 224 ods. 1 v spojitosti s § 250k ods. 1 O.s.p., podľa ktorého neúspešnej žalobkyni právo na úplnú náhradu trov tohto konania nevzniklo.

Najvyšší súd v prejednávanej veci v súlade s ust. § 250ja ods. 2 O.s.p. rozhodol bez pojednávania, lebo nezistil, že by týmto postupom bol porušený verejný záujem (vo veci prebehlo na prvom stupni súdne pojednávanie, pričom účastníkom bola daná možnosť sa ho zúčastniť), nešlo o vec v zmysle § 250i ods. 2 O.s.p. (úprava sociálno-poistných vzťahov vychádza z verejnoprávnych vzťahov), v konaní nebolo potrebné v súlade

s ust. § 250i ods. 1 O.s.p. vykonať dokazovanie a z iných dôvodov nevznikla potreba pojednávajúce nariadiť.

Poučenie: Proti tomuto rozhodnutiu **nie je** prípustný opravný prostriedok (§ 246c ods. 1 O.s.p.).

V Bratislave 25. januára 2011

Ing. JUDr. Miroslav Gavalec, PhD., v. r.
predseda senátu

Za správnosť vyhotovenia:

Ľubica Kavivanovová